

Hlavný kontrolór mesta Trebišov

Správa o výsledku kontroly realizácie náhradnej výsadby na základe vybraných rozhodnutí o výruboch drevín na území mesta Trebišov.

V zmysle ustanovenia § 18d zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v platnom znení, rovnako aj na základe požiadaviek Mestského zastupiteľstva v Trebišove bola vykonaná kontrola realizácie náhradnej výsadby na základe vybraných rozhodnutí o výruboch drevín na území mesta Trebišov.

Začiatok kontroly:

15.10.2018

Kontrolovaný subjekt:

Mesto Trebišov, Mestský úrad Trebišov

Kontrolu vykonal:

Ing. Ľubomír Princík

Predmet kontroly:

Kontrola realizácie náhradnej výsadby na základe vybraných rozhodnutí o výruboch drevín na území mesta Trebišov za roky 2015, 2016 a 2017.

Cieľ kontroly:

Zistenie skutočného stavu realizácie náhradnej výsadby na základe vybraných rozhodnutí o výruboch drevín na území mesta Trebišov za roky 2015, 2016 a 2017.

Kontrolované obdobie:

Roky 2015, 2016 a 2017

Zistený stav:

Vyžiadané doklady a informácie:

- rozhodnutia o výruboch drevín na území mesta Trebišov za roky 2015, 2016 a 2017
- doklady o náhradnej výsadbe za roky 2015, 2016 a 1. polrok 2017

Zákonné ustanovenia:

- Podľa § 2 písm. f) zákona č 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, v znení neskorších predpisov, prechádzajú na obce pôsobnosti na úseku ochrany prírody:
 1. vykonávanie štátnej správy v prvom stupni vo veciach ochrany drevín,
 2. ukladanie nevyhnutných opatrení na ozdravenie dreviny vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom drevina rastie, alebo rozhodovanie o jej vyrúbaní,
 3. prijímanie oznámení o výrube drevín z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku,
 4. zabezpečovanie úloh na úseku náhradnej výsadby;
- Podľa § 64 ods. 1, písm. e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane prírody a krajiny) - obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny
- Na základe § 69 zákona o ochrane prírody a krajiny:
 - (1) Obec
 - a) vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
 - b) môže uložiť vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi pozemku, na ktorom drevina rastie, vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní podľa § 47 ods. 2,
 - c) dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. l),
 - d) dáva súhlas podľa § 13 ods. 2 písm. a) a § 47 ods. 3,
 - e) vyznačuje dreviny určené na výrub podľa § 47 ods. 8,
 - f) v súhlase na výrub drevín ukladá vykonanie primeranej náhradnej výsadby, starostlivosti o ňu alebo zaplatenie finančnej náhrady podľa § 48 ods. 1,
 - g) obstaráva a schvaľuje dokument miestneho územného systému ekologickej stability a dokument starostlivosti o dreviny,
 - h) vykonáva štátny dozor vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
 - i) plní ďalšie úlohy podľa § 47, § 48 ods. 3 a § 59,
 - j) vyhlasuje obecne chránené územie a mení a zrušuje jeho ochranu.(2)
 - (2) Obec môže vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.
 - (3) Ak je na konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny príslušná obec, ktorá je zároveň žiadateľom o vydanie súhlasu na výrub dreviny, okresný úrad určí, ktorá obec vykoná konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny.
- Podmienky na výrub dreviny určuje § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny:

Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto

- oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastníkom, správca alebo nájomca a po vyznačení výrubu dreviny.
- Náhradnú výsadbu stanovuje § 48 ods. zákona o ochrane prírody a krajiny:
 - (1) Orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s
 - a) vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
 - b) vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
 - c) výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
 - d) realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
 - e) budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty.
 - (2) Náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu podľa odseku 1 na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.
 - (3) Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi.
 - Požadované náležitosti žiadosti na výrub dreviny, ďalšie podmienky, ktoré je nutné preukázať na vydanie súhlasu na výrub dreviny a spôsob vyznačovania výrubu drevín určuje § 17 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny.

Rozhodnutia o výruboch a realizácia náhradnej výsadby

Mesto Trebišov ako Úrad ochrany prírody a krajiny v rámci prechodu niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa § 2 písm. f) zákona č 416/2001 Z. z. prijíma, eviduje a vybavuje žiadosti o výrub drevín v katastrálnom území Trebišov od fyzických a právnických osôb a vydáva rozhodnutia o súhlase s výrubom drevín. V rozhodnutí je uvedené určenie pozemku, t. j. číslo parcely, druh pozemku, počet a druh drevín určených na výrub, obvod kmeňa každej dreviny meranej vo výške 130 cm nad zemou.

Rozhodnutiu o výrube predchádza miestna obhliadka, z ktorej je vyhotovená zápisnica a na ktorej sú posúdené objektívne potreby a nutnosti výrubu požadovaného množstva drevín a je dohodnutá aj náhradná výsadba v počte kusov drevín, ich druhove zastúpenie a určenie miesta výsadby.

V rozhodnutí o výrube je uložená povinnosť žiadateľa uskutočniť náhradnú výsadbu najneskôr do 12 mesiacov od výrubu dreviny, je určený pozemok, na ktorom sa má náhradná výsadba realizovať, počet a druh dreviny náhradnej výsadby a zabezpečenie starostlivosti o vysadené dreviny po dobu troch rokov odo dňa jej uskutočnenia a v prípade nízkej ujatosti, zničenia alebo

vyhynutia sadeníc zrealizovanie dosadby drevín. V rozhodnutí je uložená žiadateľovi o výrub **povinnosť doručiť doklad o vykonaní náhradnej výsadby správne orgánu.**

Rok 2015

- Počet rozhodnutí na výrub drevín v k. ú. Trebišov – 25
- Predloženie dokumentov o realizácii náhradnej výsadby bez dodatočnej výzvy – 7 prípadov
- Dodatočné výzvy na predloženie dokladov o realizácii náhradnej výsadby – 18 prípadov
- Počet drevín schválených na výrub – 81 ks
- Počet drevín určených ako náhradná výsadba – 220 ks
- Nerealizovaná náhradná výsadba – 8 prípadov
- Nerealizovaná náhradná výsadba v počte kusov drevín – 63 ks

Rok 2016

- Počet právoplatných rozhodnutí na výrub drevín v k. ú. Trebišov – 29
- Predloženie dokumentov o realizácii náhradnej výsadby bez dodatočnej výzvy – 6 prípadov
- Dodatočné výzvy na predloženie dokladov o realizácii náhradnej výsadby – 23 prípadov
- Počet drevín schválených na výrub – 128 ks
- Počet drevín určených ako náhradná výsadba – 273 ks
- Nerealizovaná náhradná výsadba – 9 prípadov
- Nerealizovaná náhradná výsadba v počte kusov drevín – 83 ks

Rok 2017

- Počet rozhodnutí na výrub drevín v k. ú. Trebišov – 30
- Predloženie dokumentov o realizácii náhradnej výsadby bez dodatočnej výzvy – 0 prípadov
- Dodatočné výzvy na predloženie dokladov o realizácii náhradnej výsadby – neboli zaslané
- Počet drevín schválených na výrub – 114 ks
- Počet drevín určených ako náhradná výsadba – 187 ks
- Nerealizovaná náhradná výsadba – neboli predložené žiadne potvrdenia o realizácii náhradnej výsadby, hoci v predjarnom výrubovom období (do 31.3.2017) a kvôli stavebným projektom (jún 2017) malo byť vyrúbaných 33 stromov a nariadená náhradná výsadba – 92 kusov
- Nerealizovaná náhradná výsadba v počte kusov drevín – 92 ks

Zistené nedostatky:

- Za roky 2015 a 2016 viac než jedna tretina žiadateľov nerealizovala náhradnú výsadbu po výrube drevín.
- V rokoch 2015 a 2016 vyše 30 % z nariadenej náhradnej výsadby drevín zostalo nevysadených.

- Hoci je v rozhodnutí o výrube dreviny nariadená povinnosť predložiť dokumentáciu o vykonaní náhradnej výsadby, málokto žiadateľ si túto povinnosť splní a správny orgán musí zasielať dodatočné výzvy na predloženie dokumentácie.
- Mnohí žiadatelia nereagujú ani na dodatočné výzvy na predloženie dokumentácie o náhradnej výsadbe.
- Pre správny orgán je dokumentáciou o vykonaní náhradnej výsadby aj pokladničný doklad, alebo faktúra na zakúpenie drevín. Nie je však preukazne zdokumentované, že tieto dreviny boli skutočne vysadené.
- Často dochádza hlavne v zelených pásoch na pozemkoch mesta k poškodeniu náhradnej výsadby, vandalmi, pri kosení a pod. a tak stav drevín po troch rokoch od výsadby je často zlý.
- Následná starostlivosť o vysadené dreviny hlavne na pozemkoch vo vlastníctve mesta, ktoré sú vzdialené od sídla žiadateľa je často problematická a dreviny neraz hynú.
- Výhovorky pri nerealizovanej náhradnej výsadbe sú často kuriózne – zaslaná fotodokumentácia kvetinovej výsadby, fotografia obrastajúceho pňa vyrúbaného stromu, nemožnosť výsadby kvôli pňom po vyrúbaných stromoch, výsadba bude uskutočnená až po rekonštrukcii kanalizácie, čiastočná výsadba – namiesto 6 ks drevín vysadené len 2 ks, žiadateľ zomrel - dreviny sú vyrúbané, žiadateľ sa odsťahoval po vyrúbaní drevín a pod.

Záver:

1. Jedna tretina žiadateľov o výrub drevín za kontrolované obdobie nerealizovala nariadenú náhradnú výsadbu, v počte kusov drevín je to viac ako 30% neplnenie povinnosti náhradnej výsadby. Ide o priestupok nesplnenia povinnosti uloženej orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub drevín.
2. Žiadatelia o výrub drevín vo väčšine prípadov nepredkladajú doklady o uskutočnení náhradnej výsadby, hoci im táto povinnosť vyplýva z rozhodnutia o výrube.
3. Problematická je náhradná výsadba drevín a následná starostlivosť o tieto dreviny realizovaná súkromnými osobami, alebo firmami na plochách vo vlastníctve mesta, ktoré sú mimo ich bydliska, či sídla firmy.

Odporúčania:

- Zvýšiť disciplínu realizácie náhradnej výsadby pravidelnými a opakovanými výzvami na predloženie dokladov o vykonaní náhradnej výsadby.
- V prípade nezrealizovania náhradnej výsadby aj po opakovaných výzvach informovať príslušný orgán štátnej správy a to Slovenskú inšpekciu životného prostredia.
- V rámci každého správneho konania informovať žiadateľa o výrub dreviny na možnosť finančnej náhrady za vyrúbanú drevinu podľa spoločenskej hodnoty dreviny.
- Výsadbu a následnú starostlivosť o dreviny náhradnej výsadby na plochách na to určených Mestom, ktoré sú aj vo vlastníctve Mesta realizovať odborne a technicky spôsobilým subjektom a to hlavne Mestským hospodárskym strediskom.
- Viest' evidenciu náhradnej výsadby a následnej starostlivosti o dreviny, predovšetkým náhradnej výsadby, ktorá je realizovaná Mestským hospodárskym strediskom a na pozemkoch vo vlastníctve mesta.

Lehoty pre kontrolovaný subjekt:

Návrh správy z kontroly predložený dňa 19.11.2018.

Lehota na podanie námietok k zisteným nedostatkom – do 3.12.2018.

Námietky k návrhu správy neboli podané.

Lehota na predloženie písomnej správy o splnených opatreniach prijatých na nápravu nedostatkov zistených kontrolu a o odstránení ich príčin – do 31.3.2019

V Trebišove, dňa 6.12.2018

Ing. Ľubomír Princík
hlavný kontrolór mesta